Төрөөбүт түөлбэбит чэчирии сайыннын!

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2004 сыл ыам ыйын 11 күнэ Сүбүота № 50 (9111)

ЭЙЭ, ҮЛЭ, СААС БЫРААҺЫННЬЫГЫНАН – 1 МААЙЫНАН!

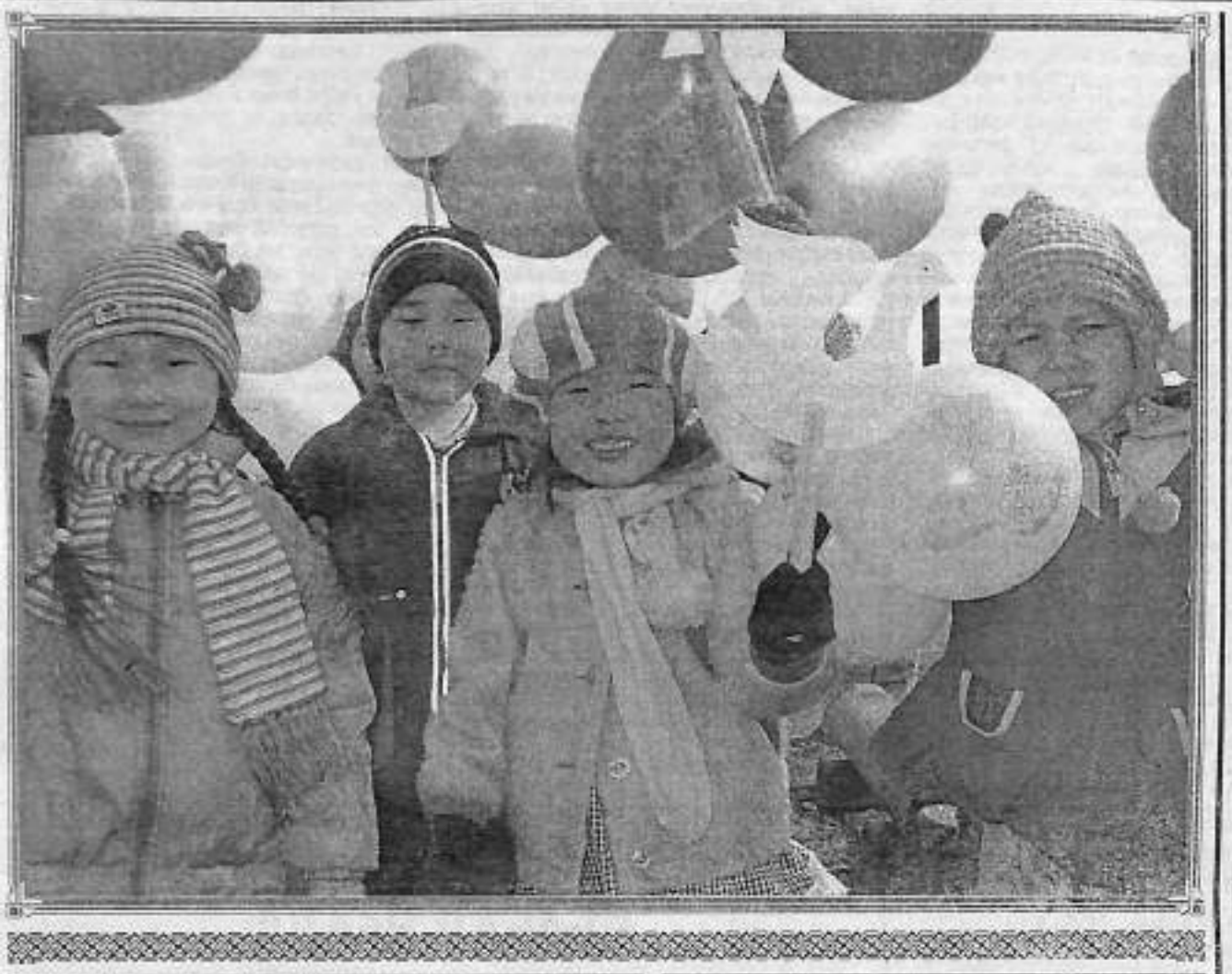

Маай бырааһыннныгар хас биирдиибитигэр саасхы чаҕыл күн, күргүөмнээх үлэ саҥаатын киллэрэр. Тыа сиригэр хас да күн салҕанар өрөбүллэргэ сүгэ, эрбии тыаһа тиҥилийэр, бу күннэргэ дьиэлэр акылааттара түҥэллэр, үһүн кыһын кэнниттэн таҥаһы-сабы саксуулу түбүгэ саҕаланар. Далбар хотуттар сайыныгы үүнүүгэ бэлэмнэнэн рассадаларын бүөбэйдиллэр, эр дьон чугаһаан эрэр булт кэмин кэтэһэллэр, урукку булт мулчүргэннээх түгэннэрин күө-дьаа кэпсэтэллэр. Халлаан сылыйан таһырдьа сүөһүлэр тахсыылара эмиэ дьикти иэйиини үйгуннарар, саҥа төрөөбүт ньирэй хааман бодьоолуур, оннооҕор иннэҕэй хотонтон тахсыбыт, ыт-түү буорайбыт күүрүссаны көрөн үөрүөх саҥаа кэлэр.

Тоҕо эрэ бу кэмнэ ордук эдэр дьон сирэйэ кэрэҕэ үгүйдэр. Эдэр кыыс килликтик көрөрө хараҕы сымнатар, уолан уол эмиэ эстэнэн аанара эрчимнэ үгүйдэр. Хас дьиэ ахсын түннүгүнэн күн уота түһэн арааастаан дьиримнии оонньуур, таһырдьа ыҥырар, кэрэҕэ кыҥаттыыр. Бу барыта – саас! Айылҕа тиллиитэ, иэйии үлүктүүта, сүргэ кэтеҕуллүүтэ!

Бу кэрэ кэм түһүнан саҥаларын атастаһаллараҥыгар көрсүбүт дьоммуттан көрдөспүппэр үөрүүнэн сөбүлэстилэр.

Михаил ИГНАТЬЕВ, улуустаабы спорт отделын специалиһа:

– Пиэрибэй Маай бырааһыннныгын күннэрэ сылаалаах кыһын кэнниттэн саҥа саҥалар киирэр кэмнэринэн буолаллар. Киһи үлэлиэх-хамсыах саҥаата кэлэр. Сыл аайы ыытыллар тэриллэлэр демонстрациялара – дьону түмэр олус үчүгэй дьаһал. Саҥа дьиэ тутуутун үгэтэ эмиэ саҥа, сонун саҥаалары саҕар. Сибиэһэй мас сыта, сырдык күн, ама, хайа киһини үөрдүөт буолуоҕай? Бу саҥа дьиэҕэ ыал кэлэн саҥа, атын олоҕу саҕалыыра олус үчүгэй. Таллаҥа иһэ ыраастаан түүтэ буруота уҥаарыйара – эмиэ түһүнэн кэрэ хартыына. Ыам ыйын 9 күнүгэр – Кыайыы бырааһынныгар үгэс буолбут тэриллэлэр сүрүүгэ эстафеталара буолаары турар. Түгэннэн түһанан, барыгытын кэтиэхтүк кыттаргытыгар ыҥырабын. Сандал саас бырааһыннныгынан эҕэрдэлээн туох баар үчүгэйи, кэрэни баҕарабын.

Евгений ФЕДОРОВ, "Геомер" хаччахтаммыт эпиэтинэстээх общество специалиһа:

– Маай бырааһыннныга диэтэхтэ хараҥа тута үөрбүт-көппүт, сүргэлэрэ көтөҕулаабыт дьон сиҥэйэ кестер. Бу ордук дьиэ кэргэни түмэр бэртээхэй бырааһыннык диэн саныыбын. Күн үһаан, үлэ-хамнас үгэнниир. Соторунан окко бэлэмнэнии үлэлэр: техниканы, туттар тэриллэри көрүүгэ саҕаланаллар. Дьон үһүн кыһыны быһа ымыы ыммыт ыра саҥаалара – харалдьыыка, айылҕаҕа тахсыы буолуо турдаҕа. Онон 1 Маай – саҥаҕа, кэрэҕэ, сырдыкка ыҥырар, үгүйдэр кэрэ бырааһыннык. Биир дойдулаахтарбын эҕэрдэлиибин уонна барыы үчүгэйи баҕарабын!

Василий СТРУЧКОВ, Александр АНДРЕЕВ, ЧГФКСИ көҥүл туттууга тренердэрэ:

– Үһүн, тымныы кыһын кэнниттэн саймыкка үктэнии түбүгэ саҕаланна. Бу бырааһыннык дьон-сэргэ үөрүүтүн-көтүүтүн кытта сибээстээх. Билигин ордук эр дьон булт кэмин кэтэһэн өрө күүрэн сылдьар кэмнэрэ. Куска бэлэмнэнии, булду кэтэһии – саха киһитин туохха да тэҥнэмэт, түһүнан дьикти дьарыга. Биһиэхэ 1 Маай бырааһынныга диэн суоҕун тэҥэ. Бу кэмнэ улахан күрэхтэһиилэргэ бэлэмнэнии буолар. Ыам ыйын14 – 16 күннэригэр Владивосток куораттан Дальнай Восток чемпионатыгар кытта бараары бэлэмнэнэ сылдьыбыт. Онно бастакы, иккис миэстэҕэ тахсыыттар Россия чемпионатыгар кыттар бырааптары ылаллар. Саасхы бырааһыннныгынан эҕэрдэлээн туран, барыгытыгар дьолу-соргуну баҕарабыт.

Оксана ЖИРКОВА.

УБААСТАБЫЛЛААХ УЛУУСПУТ ОЛОХТООХТОРО!

Бука барыгытын Эйэ, Үлэ, Саас бырааһыннныгынан – күөх Маайынан Улуус Мунньаҕын депутаттарын, муниципальнай тэриллии дьаһалтатын аатыттан итинник-истинник эҕэрдэлиибит!

Бу саасхы сырдык бырааһыннык төйө даҕаны сыллар-хонуктар ааспыттарын, политика уонна дьон-сэргэ өйө-санаата уларыйбытын иһин, сүгүн суолтага өлбөөдүйбэт. Бүгүн биһиэхэ хардарыта өйдөһүү, гражданскай ил-эйэ, национальнай сөбүлэһии уонна киһи үйгутугар туһаайыллар балачча дьэҥкэ сыаллар бааллар. Маны туһанан баайбытын-дуолбутун туһаҕа таһаарэн, онтон ас-таҥас булунан, олохпут үйгутун тупсарыаҕыҥ, иннинибитин онгостуоҕуҥ. Үтүө санаабытын бииргэ холбоон, эйэ-дэмнэхтик олорон саҥа олоҕу тутуоҕуҥ, саалыыаҕыҥ, тупсарыаҕыҥ!

Күнду бар дьоммут, өссө төгүл саасхы сырдык бырааһыннныгынан эҕэрдэлээн туран баҕарабыт үлэҕэ, үөрэхкэ ситиһиилэри, кытаанах дорообуйаны, чэпчэн-чэбдик туругу, тус олохпутугар дьолу-соргуну!

Г.В.СМИРНИКОВ, Улуус Мунньаҕын председателэ,
И.Н.АММОСОВ, муниципальнай тэриллии баһылыга.

УБААСТАБЫЛЛААХ ЧУРАПЧЫ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО, БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫМ!

Бытаҕан тымныылаах, аам-даам аргыардаах кыстыклыт аайан, үөрүү, эрэл аргыстаах үтүөкэн саасхы күннэри илдьэ кэлбит бырааһыннныгынан – Эйэ, Үлэ, Маай уонна Ил өрөгөйүн күнүнэн итинник, истинник эҕэрдэлиибин!

Саасхы ылаанны күн угута, айылҕа үһүктан эрэр абылана, күүрүүлээх, үмсүлҕаннаах үлэ иэйиитэ киһини угуйар кэрэ кэмнэрэ эргиллэн кэллилэр. Эйиэхэ дьиэ кэргэн, уруу-аймах итии сыһыанын, түөлбэлээн олорор дьоҥҥут-сэргэбит иллээх олоҕун, сырдыкка, кэрэҕэ тардыһыыны, үтүө баҕа санаалары баҕарабын!

И.К.МАКАРОВ,
Ил Түмэн депутата, "Туймаада - нефть" НК ГУП генеральнай директора.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬ ИККИС МУОСТАТА

Муус устар 26 күнүгэр Чурапчы сэлиэнньэтигэр биир үөрүүлээх түгэн буолан ааста. Ол курдук, норуокка ШКМ-нан биллэр оскуола аннынан Куокара үрэҕи туоруур эргэ муоста оннугар саҥалыы технологиянан тутуллубут бэртээхэй муоста аһыллыытын сиэрэ-туома ыытылынна. Сэлиэнньэ олохтоохо, алпысчыт Е.Н.Макарова күөх буруону унаардан, уокка ас кэлэн алҕаата. Общественность уонна сэлиэнньэ арҕаа өттүн олохтоохторун бэрэстэбитэллэрэ, кинньэрэ аҕаан иһэр дьон даҕаны элбэх буолла. Кыттыыны ыллылар улуус муниципальнай тэриллитин баһылыга И.Н.Аммосов, Чурапчы сэлиэнньэтин баһылыга И.И.Оконешников, Петровскай түөлбэ салайаччыта М.К.Макарова уо.д.а.

Киһи сатыы сылдьар саҥа муостата аныгылыы тимир-бетон оҥоһук, кэтит бэйэлээх, икки өттүнэн киһи сыныаннар ыскамыайкалара кэккэлэрэбит. Улуус олохтоохторугар бу бэртээхэй тутуулуу улуус биир бастакы предпринимателэ Г.Г.Дагданча бэйэтин тус үбүнэн-харчытынан үс киһилээх биригэдэни дуоҕабардаһан туттарбыт. Оттон муоста бырайыагын улуус Бочуоттаах гражданина, худуоһунньук В.Н.Дьячковскай оҥорбут уонна олохтоох киириитигэр бэйэтэ биригэдьиир тэҥэ үлэлэспит.

Предприниматель, сэлиэнньэ Бочуоттаах гражданина Григорий Григорьевич бу киин сэлиэнньэҕэ иккис бэртээхэй тутуута. Былырыын театр аннынан эмиэ саҥа муостаны туттаран дьоҥҥун-сэргэтин үөрдүбүтэ, махталын ылбыта. Бэйэ айан, конструкциялаан-бырайыактаан туттарбыт тимир-бетон муоста абыраллааҕын таһынан тас көстүүтэ тупсаҕайа, үйэлээҕэ кастен турар.

Бу күн предприниматель уонна киниэхэ үлэлэспит дьон сиэрдэхтик махтал-баһыыба тылларын иһиттилэр, эҕэрдэ бастыҥын ыллылар.

С.СМИРНИКОВА.

"Чөл олох – кэскил тордо"

ТЭРИЛТЭҺЭ – СПОРТИВНАЙ – ЧӨБДИГИРДЭР КИИН

Муус устар саҥатыгар улууска үөрүүлээх бэлиэ түгэн буолан аста. Ол курдук, олорор дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба ГУП Чурапчытаабы филиала (директор Е.И.Саввин) бэйэтин иһинэн спортивнай-чөбдигирдэр киини аста. Республика тыатын сиригэр үлэ коллективыгар бу – бастакы хараҥаччы. Ол туһунан ыраахтан-чугастан ыҥырылаах ыалдьыттар, спорт ветераннара тоһоҕолоон бэлиэтээтилэр.

Саас-саһынан кэпсэтэхха, маннык. Чурапчы орто оскуолатын таас котельнайын бастакы этээһин бүүс-бүтүннүүтүн операторскай ылар, быһата, сылытар оһохтор тураллар. Иккис этээһэ маҥнайгы былаанынан ОДьКХ хонтуората буолуохтааҕа арда ыпсыбатах. Ол оннугар үлэлии олорор эргэ хонтуораларын бырыын истэри-тастары евро-ремуеннэн, туспаҕай оҥоһуулаан эмиэ улахан үлэ толоруллубута. Билигин үрүккута буолбатах, киһи эрэ тардынан киирэр сылаас, ыраас дьиэтэ буолан турар. Элбэх киһиттэн иһиттим, барыы сэҕаллер.

Оттон, дьэ, таас котельнай туһаныллыбакка таах туран иччитэхсийбит иккис этээһин бэйэлэрин үлэтэринэн, күүстэринэн спортивнай-чөбдигирдэр киинэ кубулуттуттар. Киһи сэҥээрэрэ иһигэр душтаах, туалеттаах. Быһата, биһиги усулуобуйабытыгар куораттыы типтэх дьиэ-уот мааныта. Салгыы суол-суол теннис, саахымат, дуобат кулууттарын хосторо анал инвентарынан, тэрилинэн толору туолан көрсөллөр. Киин презентациятыгар кэлбит сорох дьон түлүйбакка-тэйийбэхэх хайы-үйэ оонньоон киирэн бараллар.

Оттон киин хилбэйэр киинэ – тренажернай саала. Киһи да толору. Манна кизи-куоп саала түгэх истиэнэтин кыйа иккки вело-тренажер, иккки сүүрэр дорожка бутуллан туруоруллуттар. Олортон салгыы штанга, гантеллар, гирялар кыстаммыттар. Сизрин ситэрэн, иккки тренер штатын таһаарыммыттар. Ол тэрилтэ бэйэтин үлэһиттэрэ (ЧГФКСИ студеннара) А.К.Сивцев уонна В.Н.Аммосов. Өссө чөбдигирдэр-психологическай кабинеттаахтар. Онуоха фельдшер штатыгар доруобуйа харыстабылыгар үөрүнүк үлэлэзбит опыттаах медик А.Е.Толстякова анаммыт. Мунньукка турар ыскаабыгар үгүстүк рекламаланар фито-чэй араада: тонизирующай, чөбдигирдэр, уоскутар, витаминнай энгин диэн элбэх.

– Кабинет сылала-соруга – үлэһиттэр доруобуйаларын көрүү-истии. Холобур, рейскэ барар суоппардар доруобуйаларын туругун көрөр сурунаал аһыахпыт. Аны үлэһиттэр санитарнай көрүү иннинэ манна бэрэбиэркэлэтиэхтэрэ, салгыы эмтэниэхтэрэ, укуол анатыахтара. Спортсменнар эмиэ кэрдэрүнүөхтэрэ. Ааас массажтары оҥоруохпут, – диир фельдшер Агафья Егоровна.

Итиннэ эбэн эттэхха, үлэлээн, оннуларын булан киирэн бардахтарына фито-бар аҥыларын былааннаабыттар . . .

Спортивнай-чөбдигирдэр киини үөрүүлэхтик аҥыы бочуоттаах түгэнэ спорт ветераннарыгар – СР үтүөлээх үчүутала Д.С.Постниковка, спорт энгэзиаһа, спортивнай үлэни тэрийээччи, А.К.Софронов аатынан биризмийэ хаһаайына П.К.Дорофеевка уонна филиал директора Е.И.Саввиҥҥа сүктэриллэр. Кинилэр аалай лиэнтэни быһаллар. Ол кэнэ кэлбит ыалдьыттарга киин хосторун көрдөрөр-кэпсиир экскурсия саҕаланар. Тренажернай саалаҕа киини аҥыы сиэрэ-туома ыытыллар.

– Чурапчы улууһа быйылгы сылы Чөл олох сылынан биллэрэн турар. Ону тэҥэ 2004 сыл республикаҕа Өбө саас уонна өбө спордун сыла. Тэрилтэҕэ маннык спортивнай-чөбдигирдэр киин эмиэ ити соруктары олохко киллэриигэ уонна эдэр ыччат сайдарын туһугар туһуланар. Ану улууска тэрилтэлэр ортолоругар спорка инники күөҥҥэ сылдьарбыт бу көбүлүүһиммитигэр үчүгэй төрүөт буолла. Үсүһүнэн, ыарахан үлэлээх тэрилтэбит. Онон дьон доруобуйаларын туһугар кииммит эмиэ көмөлөһүө. Манна үлэһиттэрбитин сэргэ кинилэр оҕолоро дьарыктаныахтара. Психологическай кабинет үлэлиэҕэ. Бу саҕалааһыммытын үрдүү салалтабыт сэҥээрдэ. Онон бэйэбит салаабытынан атын улуустар филиалларыгар холобур буолуохпутун да сөп, – диэтэ филиал директора Егор Иванович.

Салгыы кэлбит ыалдьыттарга эҕэрдэ тыл бэриллэр. Кинилэр ортолоругар бааллар: Чурапчы салгиниэтин дьаһалтатын баһылыга И.И.Оконешников, СР Президенин иһинэн Дьиэ кэргэн уонна өбө аймах дьыалаларыгар комитет председателин солбуйаччы Е.Ю.Алексеева, ОДьКХ ГУП департаменын бэрэстэбилиитэлэ К.И.Порядина, улуус дьаһалтатын спорка отделын начальника Н.Н.Гуляев, үөрэх управлениетын специалиһа Н.П.Федоров, ЧГФКСИ проректора Е.В.Пудов, шефтэх "Мичил" үйэлээн профкомун председателэ Ю.П.Трофимова уонна спорт ветерана П.К.Дорофеев. Тыл этэччилэр Егор Иванович тэрилтэ салайааччытын уонна улууска дуобат федерациятын председателин да быһыытынан спорду, чөл олоҕу көбүлүүччи дьиҥнээх холобурун көрдөрөрүн тоҕоҕолоон бэлиэтээтилэр. Оттон тыа сиригэр үлэ коллектива киһи эрэ соһуйуон курдук маннык киинэммитин кизи тутта саҥаараллярин эттилэр, ол үлэтэ кэҥии, элбэх ыччаты тарда турарыгар баҕардылар. Олортон чопчулаан сорох этиилэри истиэххэ:

– Улууска спорт биирдиилэрин көрүүнэриннэн тэриллибит федерациялар председателлэрэ – тэрилтэлэр салайааччылара. Кинилэр салайар тэрилтэлэриттэн саҕалаан улууска чөл олоҕу пропагандалааһыҥҥа күүс-көмө буолаллар. Егор Иванович кинилэртэн биирдэстэрэ. Дуобат, саахымат кулуубун, тренажернай сааланы аһан өссө урутаата.

– Эмп-томп ыараата. Ол кэмнэ маннык психологическай кабинеттаах чөбдигирдэр киин – үлэһиттэр тустарыгар кыһамныы, бэртээхэй бэлэх.

– Тэрилтэ эрэ үлэһиттэрэ туһанар киинэрэ диэбэккэ, үөрэх, дьиэ кэргэн уонна социальнай политика управлениелара, ыччат, спорт отделлара күүс-көмө буолан, саҥа штаттары да көрөн бииргэ үлэлэһэн, ыччат киэҥ арыгатын тардан, бу тутуону кэдьүүстээхтик туһаныахха.

СР Президенин иһинэн Дьиэ кэргэн, өбө аймах дьыалаларыгар комитет председателин солбуйаччы Елена Юрьевна Алексеева:

– Чөл, доруобай олохтоох киһи дьиэ кэргэнэ бөҕө туруктаах буолара өйдөнөр. Ол да иһин аан дойду таһымыгар "Доруобуйа" Программа баар. Республикаҕа, улууска эмиэ бу сыалга анал программалар үлэлиллэрэ ол хамсаһын чэрчитин иһинэн ыытыллар. Биһиги, республикатааҕы комитет, тыа сиригэр бу бастакы бэртээхэй тэрээһини, ол эбэтэр тэрилтэ спортивнай-чөбдигирдэр киинин үлэтин кэтэн көрүөхпүт, үчүгэйдик, утумнаахтык үлэлиир түбэлтэтигэр эйиилгиттэн республика атын улуустарыгар бу опыты тарҕатыахпыт, – диэтэ.

Киини үөрүүлээхтик аҥыы чэй иһиитин церемониятынан, иккки хамаанда (ыалдьыттар уонна филиал үлэһиттэрэ) дуобакка күрэхтэһиилэринэн түмүктэнэх. Оттон кэстүүлээх сиргэ туруоруллубут тэрилтэ кизи туттар спортсменнарын стендэтэ эмиэ үгүс дьон болҕомтотун тарта.

С.СМИРНИКОВА.

Кырыы учаастак

УЛАХАН КҮӨЛГЭ КҮРГҮӨМ ҮЛЭ

Муус устар ый бүлүүтэ биир үтүө күн Улахан Күөлгэ Н.С. Макаровы кытары тахса сылдьан дьон түмсэн үлэлиир көбүттэн сөҕөн, үөрэн киирдим.

Николай Семенович дьоҥун-сэргэтин тэрийэн кэскиллээх үлэни саҕалаабыт эбит. Нэйилиэннэх өр сылларын бастаан олохтоох киллэрэн ФАП уонна маҕаһыыннаах бэкэриинэ дьиэлэрин тутуулларын көбүлүөбит. Олохтоохтор номнуо барыы түмсэн хаста да субуотуны-уктаабыттар.

Николай Семенович бэйэтэ Улуг Күөлгэ олорор, төрүт-уус Улахан Күөл. Герой-ийэ Александра Прокопьевна уонна "Ыытык аҕа" үрдүк аатын ылбыт Семен Васильевич Макаровтар диэн дьоҕун ыал ыччата. "Хатыҥнаах" баһылыгын хаһаайыстыбатын баһылыга буолан, ынах-сылгы иитиэн, дохуоттанан дьиэ кэргэн үйгулаах олоҕун тутан олорор. Түөрт оҕо амарах аҕата, талталлаах кэргэн. Быйыл күлүм тутар ый ортотугар Улахан Күөл учаастагын баһылыгын А.А.Никитини кытары олохтоохтору түмэн уопсай мунньах онгорбуттар. Онно учаастакка сүүнэ суолталаах объектары тутуутта быһаарыллан, биир өйгө-санааҕа киирэн, үлэлииргэ сорук туруорумматтар. Дьэ, ол кэмтэн ыларта хамсаһын саҕаламмыт.

Билиҥҥи үлэлии турар котельнай быстар мелтэх туруктаах. Оннооҕор үлэлии турар объектарын кыайбат. Ону өйдөөн, улуустаабы ЖКХ (нач. Е.И. Саввин) "квартальнай котельнай туттарабыт, үбүн-аһын көрөбут" диэн эрэнэрбитигэр мас кардибиттар. Бу котельнай оскуоланы, уопсай дьиэни таһынан саҥа былаанналар ФАП-ы уонна бэкэриинэлээх маҕаһыыны сылытыахтаах. Онон бу котельнай туттуллара учаастак сайдыытыгар улахан суолталаах. Икки күн үлэлээн 400-тэн тахса маҥы Б.А.Трофимов, И.К.Трофимов, Д.М. Трофимов, Д.К. Трофимов, П.П. Трофимов, С.И. Макаров уонна Улуг Күөлгэн Н.С.Макаров, А.А. Макаров трелевкалаан литорамаҕа киллэрбиттэр. Маҥтан саас хас кэдиэлэ үгүс уонна төрдүс күнэригэр икки күөл тутуута үлэлиирэ сүбэлэспиттэр.

ФАП дьиэтин аҕыс күн тутан көҥдэйүн бүтэрбиттэр. Түөрүгүн, аанын хопуодалара үгүлүбут, кырыыһатын атаҕа тутуоруллубут. Хопуоданы дэгиттэр уус Владимир Михайлович Трофимов утары онгорон ураан иһэр эбит. Биһиги Улахан Күөлгэ тиийэрбитигэр маҕаһыыннаах бэкэриинэҕэ анаммыт дьиэ акылаата түһэриллэн, олохтоохтор ким сүгэлээх, ким эрбиилээх үлэлэрин саҕалаабыттар эбэт. Олохтоохтортон 19 киһи баара уонна Улуг Күөлгэн Г.Г. Макаров, М.И.Попов, Д.Н. Степанов көмөлөһө кэлбиттэр. Тутуу уопсай тэрээһинэ, салайыта Николай Семеновичка сүктэриллибит, маастардарынан Федор Федорович Максимовы уонна Константин Константинович Трофимовы анаабыттар. Мин учаастак олохтоохторо туох өйүнэн-санаанан салайтаран үлэлии сылдьалларын туоһуластым. Онуоха маннык хоруйдаатылар:

– Дьон кэхтеах үлэҕэ-хамнаска турумmут уопсай күүһүн туһанан бу тутуулар ыытыллаллар. Оскуолабыт олохтоохтук үлэлээн, маҕаһыыннанан, балыыһалаан, уопсайынан, учаастаклыт кэҥэн, сайдан иһэригэр баҕарабын, – диэтэ Ф.Ф. Максимов.

– Оҕолорбут дьиэлэриттэн тэйбэхэх манна, дойдуларыгар, үөрэннэллэр диэн баҕабыт баһаам, – диир Д. М.Трофимов.

– СР Президенэ В.А. Штыров кырыы сирдэри сайыннарыыга ыһамныытын уурарын биһириибин. Улууспут баһылыга И.Н. Аммосов быыбар иннинээҕи программатыгар кырыы учаастактар сайдыыларыгар үлэлэһиэм диэн эллитин олус сэргии истибитим, – диэтэ Б.А. Трофимов. – Онон болҕомто баар буолла, кырыы учаастактар дьаһалталанныбыт. Дьэ, маннык кэмнэ мин биир бэйэм үлэлээн-хамсаан кыаҕыран хаалларбыт диэн баҕалаахпын, бука, атыттар эмиэ оннук саныыллара буолуо. Үп-ас көрүллүө, өссө да тутарбытыгар-айарбытыгар саҥа кыахтары үөскэтиэ диэн эрэнэ саныыбын.

Ити курдук олохтоохтор учаастактарын иннинэ кэскилин, интернат-оскуола буолан саҥалыы тыыннаан үлэлиир оскуолаларын, атын да тэрилтэлэрин эрэнгачылыыр өйүнэн-санаанан салайтаран барыы күргүөмнээх үлэҕэ кэхтеохтук туруммуттар.

Улуус дьаһалтатын уонна туспаах тэрилтэлэр, чуолаан улуустаабы доруобуйа харыстабылын управлениетын, "Маарыкчаан" потребобщество, ЖКХ салалталарыттан Улахан Күөлгэ "Үтүө дьыала" чэрчитинэн ыытыллар бу тутуулары үбүлүүлэригэр туруорсабыт. Кырыы учаастактар саха омук төрүт сиэрин-туомун, культуратын тутан олорор утахтара буоларын диринник өйдөөн, оҕо ийэтиттэн-аҕатыттан тэйбэхэх иитиллиигэ ордук суолталаабын саная.

Клара МАКАРОВА.

Биһиэхэ суруйаллар

ДЬАҺАЛ НААДА

Чурапчы салгиниэтин Восточнай переулогун курдук хас саас ахсын хаар уулуоҕуттан күүн тоҥуор диэри транспорт буолуохтааҕар киһи да кыайан сылдьыбат сирэ суоҕа буолуо. Манна ыаллар олохсуйан олорбуттара уонча сыл буолла эрэдэ, бу переулогы кеннирэн онгоруу даҕаны, уу сүүрдэр ханаабаны онгоруу даҕаны ыытылла илик. Сааскы уу аппаларга туола сатаан баран ханна да барар сирэ суох буолан уһаайбаларга кутуллар. Икки ыал дьиэтэ турбутунан тимирэн, дьиэлэхтэр үгүс сыраларын биэрбит дьиэлэрин хаалларан барбыттара хас да сыл буолла. Биһиги, олохтоохтор, кыһаллыбат буолбатахпыт. Трактор эттэһэн 30 метр усталаах үрүйэҕэ сүүрэр ханааба хастарбыппыт. Уу сүүрэр улахан турбатын булбэккэбит маһынан хоруопка онгорбуппут, иккки сыл бэркэ абыраан баран, мас маһа өттөҕө, бүөлэнэн, сиигэн хаалла. Онон салгиниэ баһылыга И.И. Оконешников уонна Улуус Мунньаҕар депутаппыт Е.Г. Саноева кэлэн көрөн-истэн туох эмит дьаһал ыалларыгар баҕарабыт.

С. МОНАСТЫРЕВ.

БОЛҔОМТОҔО ЫЛЫАХХА

Сыл ахсын сааскы ырааһырдыы үлэтэ саҕаланан ырааһырдыы ыйа биллэриллэр, рейдэ бөҕө буолар. Ол олус үчүгэй. Биир этиилэхпин: маҥнайгы квартал 2-с уонна 12-с №№-дэхх дьиэлэрэ туспа бөх тоҕор сирдэхтэр. 12-с №-дэхх дьиэ олохтоохторо оҕолорбут саамай сылдьар сирдэрин, сыыр быарын кыһын эрэ буоллар помуйаканнан толороллор. Дьэ, ол ирэн ньаҕарыйар, оҕолорбут онно оонньуулар. Ол кэнниттэн кинилэри хайдах ыраастык тутта-хаппа сылдьарга иитэбитий? 2-с №-дэхх дьиэ олохтоохторо помуйаларын кутар сирдэрэ уулуссабыт саамай киин эттэ – саамай сырыыпаах сирбит. Ону бөх тоҕуллар буолан ытык сир курдук төгүрүйэн сылдьабыт. Саас баччаларга ирэн халыйар, сыта-сымара тунуйан киһи тулуйбат үлүгэрэ буолар. Салгиниэни туспаран онгоруурга үлэ бөҕө барар эрэдэ, тоҕо эрэ бу "ытык миэстэ" сылын ахсын умнуллар, дьаһаллыбат. Туһаннаах тэрилтэлэр маны болҕомтоҕо ылыахтара диэн эрэнэбит.

Чурапчы сэл. олохтооҕо.

БИҺИГИ СВЕТАБЫТ

Мин пенсияҕа тахсарбар сүүрбут-кэппут пенсия тарҕатаччы Светлана Дмитриевна Багарина аатыгар улахан махталбын тиэрдиэхпин баҕарабын. Совхоз ыһыллыытыгар үлэтэ суох хаалбыт киһи эбэх этэ. Онно үлэ киниискэтин ылбарбар кадрга отдел үлэтэ куһаҕаныттан моһоллору көрөр сылдьыбытым. Ыарахан кэмнэр бастакынан "биһиги Светабыт" (пенсия ылар дьон таптаан итинник аатталлыбыт) көмөҕө кэлбитэ. Үксүн кини сүүрэн-көтөн пенсияҕа тахсар дьоллоннум. Уолсайынан, Светлана Дмитриевна аатыгар эбэх киһи махтанар. Онон кинини сааскы кэрэ ырааһыныыгынан – Пиэрибэй Маайынан эҕэрдэлэн туран, дьиэ кэргэттэригэр бары дьолу-соргуну баҕарабын, улахан махталбын биллэрэбин. Мэлдьи кыайбат-холлот дьоҥҥо сүбэ-ама буола сыһыт.

А.И.ПАВЛОВ,

ПОНЕДЕЛЬНИК, 3 МАЯ

ОРТ

08.00 Новости
08.10 Сериал "Все путешествия команды Кусто". "Акулы"
09.00 Остросюжетный фильм "Приключения принца Флоризеля".
10.20 Играй, гармонь любимая!
11.00 Слово пастыря
11.10 Здоровье
12.00 Новости
12.10 "Смак"
12.30 Песня года.
14.40 "По следам "Всадника по имени Смерть"
15.10 Боевик "Принцесса Мононокэ"
17.20 "Марку Фрадкину – 90"
18.10 Фильм "Добровольцы"
20.00 Вечерние новости
20.10 "Смешные люди".
21.20 Церемония вручения народной премии "Золотой Граммофон"
23.00 Время
23.20 Церемония вручения народной премии "Золотой Граммофон". Продолжение
01.00 Мелодрама "Анна и Король"
03.40 Триллер "Красная роза". До 05.15

РТР

06.00 Комедия "Дежа вю". 1966 г.
07.45 "Золотой ключ".
08.05 "Русское лото".
08.45 "Большая перемена"
09.10 "Утренняя почта".
09.45 "Сам себе режиссер".
10.40 "Форт Боярд".
12.15 "В поисках приключений".
13.10 "Проклятие Тамеркана"
14.00 ВЕСТИ.
14.20 Концерт Николая Баскова в Кремлевском Государственном дворце с участием Людмилы Гурченко, Ларисы Долиной и других.
16.00 Комедия "Разиня".
18.00 Комедия "Голубоглазый Микки".
20.00 ВЕСТИ.
20.15 "Аншлаг".
23.05 Фильм "Райское яблочко".
00.55 Комедия "Пожизненно!" (США). 1999 г. До 03.04

НВК

16.00 "Неопознанные живые объекты". Докум. сериал.
16.25 Дневник республиканского фестиваля самодеятельного творчества, посвященного 60-летию Великой Победы "Сверкай алмазами, Победа!"
16.50 "Дорога к храму".
17.20 Республиканская благотворительная денежно-вещевая лотерея "Один номер из шести".
17.40 Вестник VI Международных спортивных игр "Дети Азии-2004".
17.50 "Уҥа хуҥха-2004" ("Бардыгэстэах" ТВ).
18.20 "Секреты кино". Докум. сериал.
18.50 "Чаа олох – кэскил тэрдэ!".
19.30 "Сарыал". Концерт мастеров искусств.
20.00 Вести (канал "Россия")
20.20 Кини тыла эптэах.
20.55 Песня моя о крае родном.
21.10 "Гость в Актерской студии". До 22.00

НТВ

05.25 Х/ф "Цирк".
07.00 Сегодня.
07.20 "Растительная жизнь". Гватемала.
07.50 Комедия "Берегите женщин".
09.00 Сегодня.
09.20 Свидетель века.
09.35 Х/ф "Государственная граница". Фильм 1.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 2.
12.55 Едим дома.
13.35 "Принцип "домино". "Мужская измена: распущенность или необходимость?"
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Женский взгляд".
15.55 "Однажды в России. Китаец моей мечты". Фильм А. Зиненко.
16.25 "Внимание: розыск!"
17.05 Неизвестная война. От Балкан до Невы.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.35 Комедия "В джазе только девушки". (США).
21.05 Х/ф "Доктор Живаго" (США).

ВТОРНИК, 4 МАЯ

ОРТ

08.00 Новости
08.10 Сериал "Все путешествия команды Кусто". "Навстречу прошлому"
09.00 Остросюжетный фильм "Приключения принца Флоризеля". 3-я серия
10.20 Службу Отчизне!
10.50 Диснейклуб
11.10 "В мире животных"
12.00 Новости
12.10 "Непутевые заметки"
12.30 Пока все дома
13.00 "Лошадиная энциклопедия"
13.30 "Угадай мелодию"
14.00 Новости
14.10 Фильм "Летят журавли"
16.00 "Пестрая лента"
16.50 Концерт "Народная марка" в Кремле
18.30 Праздничный "Ералаш"
19.00 Живая природа.
20.00 Вечерние новости
20.10 Мюзикл "Золушка"
22.20 Супербоевик "К-19"
00.50 "Карнавал на берегу мечты"
01.40 Бокс. Крис Берд – Андрей Голота
02.40 Церемония вручения премии "Радиомания". До 04.15

РТР

05.55 Фильм-сказка "Садко".
07.25 "Том и Джерри".
07.45 "Мир на грани".
08.10 "Военная программа"
08.30 "Студия "Здоровье".
09.05 Лотерея "ТВ Бинго шоу".
09.25 ВЕСТИ-МОСКВА.
10.05 "В Городке".
10.40 "Сто к одному". Телеигра.
11.30 "Диалоги о животных".
12.20 "Вокруг света".
13.10 "Покушение на покойника".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 Мелодрама "Ты у меня одна".
16.25 ПРЕМЬЕРА. "Земное и небесное. Братство".
17.15 ПРЕМЬЕРА. "Фитиль N 4". Сатирический тележурнал.
18.05 ПРЕМЬЕРА. "Песни XX века".
20.00 ВЕСТИ.
20.15 "Аншлаг".
21.10 Комедия "Чокнутый профессор- 2"
23.20 Фильм "Мама, не горюй!".
01.05 Триллер "Заблудшие души" (США). 2000 г. До 02.53

НВК

16.00 "Самые загадочные места мира". Док. сериал.
16.25 "Материнское благословение" (ТРК "Алмазный край").
16.45 "Якутия. Век XX".
17.25 "Иҥэн тэр иҥэмҥэн", В.Д. Лебедев ("Мутма" ТВ).
17.50 Из фондов архива Госкинокерепилица. "Улуу Кыайыы 55 сыла".
18.55 "Миигин иэтэ иликкин...". Сюн Тиигэн.
20.00 Вести (канал "Россия")
20.20 "Колхоз" бизнес.
21.25 "Садовая мозаика".
21.50 "Потрясающие каскадерские трюки". Докум. сериал. До 22.15

НТВ

05.15 Х/ф "Волга-Волга".
07.00 Сегодня.
07.20 "Растительная жизнь".
07.50 Комедия "Берегите женщин".
09.00 Сегодня.
09.20 Свидетель века.
09.35 Х/ф "Государственная граница". Фильм 2., 1 с.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 2.
12.55 Едим дома.
13.35 "Принцип "домино".
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Женский взгляд".
15.55 "Однажды в России. Колея". Фильм А. Зиненко.
16.25 "Внимание: розыск!"
17.05 Неизвестная война.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.35 Х/ф "Вокзал для двоих".
21.25 Х/ф "Улица наслаждений"
23.05 Детектив "Странная история Ольги О." (Италия).

СРЕДА, 5 МАЯ

ОРТ

08.00 Телеканал "Доброе утро"
11.00 Новости
11.20 Супербоевик "К-19"
13.40 Диснейклуб
14.00 Новости
14.05 Фильм "Жду и надеюсь". 1-я серия
15.30 Документальный детектив. "Опасен и склонен к побегу".
16.00 Город женщин
17.00 Новости
17.20 Сериал "Берег мечты"
18.20 "Угадай мелодию"
18.50 "Большая стирка"
20.00 Вечерние новости
20.20 "Природа вещей"
20.50 Сериал "Клон"
21.50 "Стирка на миллион"
22.00 Боевик "Как бы не так".
23.00 Время
23.30 "Улицы разбитых фонарей".
00.30 Кремль-9.
01.30 Ночное "Время".
01.50 "Фабрика звезд"
02.10 Искатели.
02.40 "Крылья".
03.10 "Форсаж"
03.40 Фильм "Война Мерфи". До 05.20

РТР

05.00 "Доброе утро, Россия!"
08.45 Комедия "Чокнутый профессор-2" (США). 2000 г.
10.40 "В Городке".
10.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 "Что хочет женщина".
12.50 "Аншлаг".
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.10 ВЕСТИ-МОСКВА.
14.30 "Частная жизнь".
15.30 Детектив "Пуаро Агаты Кристи".
16.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16.40 ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.10 Телесериал "Госпожа Победа".
18.05 "Комиссар Рекс".
19.00 ПРЕМЬЕРА. "Городок".
20.00 ВЕСТИ.
20.50 "Спокойной ночи, малыши!"
20.55 Снежная любовь, или Сон в зимнюю ночь". 2003 г.
23.15 ВЕСТИ-МОСКВА.
23.35 "Докурный по стране".
00.30 Фильм "Нет пути назад" (США). 1996 г. До 01.45

НВК

07.00 "Новый день". До 08.00
18.00 Из фондов архива Госкинокерепилица. "Поколение победителей" (ТРК "Алмазный край").
18.30 "Хуус-хох, ой пуҥнэ-титтэн" ("Чуралчы" ТВ).
18.55 Заседание Президиума Госсовета РФ в г. Самарканде.
19.20 "Закон и порядок". Прямой эфир.
20.00 "Выживание". Докум. сериал. ("Вести" канала "Россия" для г. Якутска).
20.30 "Саха сирэ - Якутия". Информ. программа.
21.00 "Школа абитуриента". Прямой эфир.
21.30 "Тыа сирэ". Ингамтиэҕэх ас үйэлэрэ буолуу мэктиэтэ. "Саха сирэ" УХАПК.
22.05 "Кэм" бизнес.
22.40 Время спорта. До 23.00

НТВ

05.20 Х/ф "Светлый путь".
07.00 Сегодня.
07.20 "Растительная жизнь". "Малайзия-I".
08.00 Кулинарный поединок.
09.00 Сегодня.
09.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 3.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 3.
12.55 Едим дома.
13.35 "Принцип "домино". "Свадьба с приданым".
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Женский взгляд". Г. Шугурова.
15.55 "Однажды в России. Переход". Фильм А. Зиненко.
16.25 "Внимание: розыск!"
17.05 Неизвестная война.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.35 Боевик "Разрушитель".
21.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
21.30 "Театр имени СССР". Фильм В. Такменева из цикла "Новейшая история". 1 с.
21.25 Футбол.
00.35 Сегодня.
01.05 Дневник лиги чемпионов
01.30 "Ночные музы"

ЧЕТВЕРГ, 6 МАЯ

ОРТ

08.00 Телеканал "Доброе утро"
11.00 Новости
11.05 "Улицы разбитых фонарей". Многосерийный фильм
12.10 Сериал "Клон"
13.20 Мультсериал
13.40 Диснейклуб
14.00 Новости
14.05 Фильм "Жду и надеюсь". 2-я серия
15.30 Искатели.
16.00 Город женщин
17.00 Новости
17.20 Сериал "Берег мечты"
18.20 "Угадай мелодию"
18.50 "Большая стирка"
20.00 Вечерние новости
20.20 Премьера. "Невеста для адмирала". Документальный фильм
20.50 Сериал "Клон"
21.50 "Стирка на миллион"
22.00 Боевик "Как бы не так".
23.00 Время
23.35 "Улицы разбитых фонарей". Многосерийный фильм
00.30 Кремль-9.
01.30 Ночное "Время".
01.50 "Фабрика звезд"
02.10 Новые чудеса света. "Баротоннель"
02.40 Теория невероятности.
03.10 "Гении и злодеи"
03.40 Фильм Бертрана Тавернье "Это начинается сегодня". До 05.30

РТР

05.00 "Доброе утро, Россия!"
08.45 Комедия "Тартарен из Тараскона". 2003 г. 1-я серия.
09.50 "Короткое замыкание".
10.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 "Что хочет женщина".
12.50 "Комната смеха".
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.10 ВЕСТИ-МОСКВА.
14.30 "Частная жизнь".
15.30 Детектив "Пуаро Агаты Кристи".
16.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16.40 ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.10 Телесериал "Госпожа Победа".
18.05 "Комиссар Рекс".
19.00 ПРЕМЬЕРА. "Городок".
20.00 ВЕСТИ.
20.50 "Спокойной ночи, малыши!"
20.55 Комедия "Не будите спящую собаку".
23.15 ВЕСТИ-МОСКВА.
23.35 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
23.50 Комедия "Вундеркинды" (США-Великобритания). 2000 г.
02.00 "Синемания". До 02.29

НВК

07.00 "Новый день". До 08.00
18.00 "Помнитэ, боже, старикэ" (ТРК "Алмазный край").
18.30 Фестиваль "Волчья тропка" ("Сангар" ТВ).
18.55 Саха ситима.
19.15 "Простой интерес".
20.00 "Выживание". Докум. сериал. ("Вести" канала "Россия" для г. Якутска)
20.30 "Саха сирэ - Якутия".
21.00 Акценты и мнения.
21.35 Фестиваль этнической и современной музыки "Табыс-2004". Часть 1-я – "История".
22.10 "Супружеские измены". Докум. сериал. До 23.00

НТВ

05.15 Х/ф "Весна".
07.00 Сегодня.
07.20 "Растительная жизнь". "Малайзия-II".
08.00 Квартирный вопрос
09.00 Сегодня.
09.20 Свидетель века.
09.30 Х/ф "Государственная граница". Фильм 4.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 4.
12.55 Едим дома.
13.35 "Принцип "домино".
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Женский взгляд".
15.55 "Однажды в России. Для тех, кому за..." Фильм А. Зиненко.
16.25 "Внимание: розыск!"
17.05 Неизвестная война.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.35 Комедия "Тупой и еще тупее".
21.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
21.30 "Театр имени СССР". Фильм В. Такменева из цикла "Новейшая история". 2 с.
22.25 Вестерн "Джек Булл". (США).
00.35 Сегодня.
01.05 Футбол.

ПЯТНИЦА, 7 МАЯ

ОРТ

08.00 Телеканал "Доброе утро"
11.00 Новости
11.05 "Улицы разбитых фонарей". Многосерийный фильм
12.00 "Ералаш"
12.30 Сериал "Клон"
13.30 "Звезды эфира".
14.00 Новости
14.10 Остросюжетный фильм "Черный океан"
15.00 Фильм "Горячий снег"
17.00 Новости
17.20 Сериал "Берег мечты"
18.20 "Большая стирка"
19.30 "Символы России"
19.45 Торжественная церемония вступления в должность Президента Российской Федерации В.В.Путина
20.50 Сериал "Клон"
21.50 "Поле чудес"
23.00 Новости (с субтитрами)
23.20 "Фабрика звезд"
00.40 "С поднятыми руками"
00.45 Фильм Романа Поланского "Пианист" (2002 год)
03.30 Боевик "Дона". До 05.05

РТР

05.00 "Доброе утро, Россия!"
08.45 Комедия "Тартарен из Тараскона". 2003 г. 2-я серия.
09.50 "Короткое замыкание".
10.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 "Вся Россия".
12.05 "Мусульмане".
12.20 "Москва-Минск".
12.30 "Колоссальное хозяйство".
12.45 "В поисках приключений".
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
14.00 ВЕСТИ.
14.10 ВЕСТИ-МОСКВА.
14.30 Детективный сериал "Следствие ведут Знатоки". "Ответный удар". 1-я серия.
16.25 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16.40 ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "Вся Россия".
17.45 Торжественная церемония вступления в должность Президента Российской Федерации В. В. Путина.
18.45 "Комиссар Рекс".
19.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.50 "Спокойной ночи, малыши!"
20.55 Праздничный концерт, посвященный Дню радио.
23.10 Фильм "Любовник". 2002 г.
01.20 Детектив "Голова над водой" (США). 1996 г. До 03.09

НВК

07.00 "Новый день".
18.00 Сегодня – День радио.
18.25 "Году ветеранов Великой Отечественной войны посвящается..." Прямой эфир.
20.00 "Выживание". Докум. сериал. ("Вести" канала "Россия" для г. Якутска).
20.30 "Саха сирэ – Якутия". Информ. программа.
21.00 Транспортный альянс.
21.25 "Геван". Ырыа арыстаах Николай Томскай.
22.00 30-летию алданского телевидения. "Телевышка Лебединого".
22.15 Фестиваль этнической и современной музыки "Табыс-2004". Часть 2-я – "Наши".
22.50 Из мировой коллекции короткометражных фильмов. До 23.00

НТВ

05.15 Х/ф "Встреча на Эльбе".
07.00 Сегодня.
07.20 "Растительная жизнь".
08.00 Фактор страха-II.
09.00 Сегодня.
09.20 Свидетель века.
09.35 Х/ф "Государственная граница". Фильм 5.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 5.
12.55 Едим дома.
13.35 "Принцип "домино".
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Женский взгляд".
15.55 "Однажды в России. Уличные". Фильм А. Зиненко.
16.25 "Внимание: розыск!"
17.05 Неизвестная война.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.35 Х/ф "Искры из глаз".
21.20 "К барьеру!"
22.30 Лучшие бои. К. Цзю – 3. Джуда.
23.05 К. Цзю. Подробности частной жизни.
23.25 Эротика "Последнее искушение". (США).

СУББОТА, 8 МАЯ

ОРТ

08.00 Новости
08.10 Сериал "Все путешествия команды Кусто". "Сквозь огонь и воду"
08.40 Фильм "Пядь земли"
10.20 Играй, гармонь любимая!
11.00 Слово пастыря
11.10 Здоровье
12.00 Новости
12.10 "Смак"
12.30 "Кумиры" + кумиры - 2"
13.40 "Ералаш"
14.00 Новости
14.10 "Солдатская правда Астафьева"
14.40 "Службу Отечеству!" Праздничный концерт
16.00 Боевая комедия "Крепкий орешек"
17.30 "У Победы – женское лицо". Праздничный канал
18.30 Детектив "По данным уголовного розыска"
20.00 Вечерние новости
20.10 "Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным
21.10 Концерт
23.00 Время
23.20 Фильм "Офицеры"
01.10 Боевик "Спасти рядового Райана"
04.10 Боевик "Двойная матрица". До 06.00

РТР

05.55 Фильм "Их знали только в лицо". 1966 г.
07.25 "Том и Джерри".
07.45 "Золотой ключ".
08.05 "Русское лото".
08.45 "Большая перемена".
09.10 "Утренняя почта".
09.45 "Сам себе режиссер".
10.40 "Форт Боярд".
12.15 "В поисках приключений".
13.15 "Оружие России. Матушка-пехота".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 Фильм "Один шанс из тысячи".
16.00 "Взгляд с высоты"
16.10 Фильм "Осторожно, женщина!" (Франция). 1983 г.
18.00 "Наши песни 1941 – 1945".
20.00 ВЕСТИ.
20.15 "Аншлаг".
21.15 Фильм "Кукушка". 2002 г.
23.20 Комедия "Счастливые номера" (США-Франция). 2000 г.
01.30 Футбол.
02.25 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". До 04.00

НВК

16.00 Республиканский телеконкурс "Полярная звезда".
16.20 "Сардана".
16.50 Дневник республиканского фестиваля самодеятельного творчества, посвященного 60-летию Великой Победы "Сверкай алмазами, Победа!".
17.10 "Тепсе". Сахалыы сиэртүүм. Аймыҥыт ыйа.
17.50 "Дорообуйа". Ырыа ыыдьарыы ыйдарыо.
18.30 "Лена-ТВ". Реклама и поздравления.
19.15 "Звезды Победы". Меря мужества.
20.00 Вести (канал "Россия")
20.15 Место встречи на НВК "Саха".
20.40 Фестиваль этнической и современной музыки "Табыс-2004". Часть 3-я – "Гости".
21.45 "Тереебут дойдум устун". Халыма5а саасы кэм. До 22.15

НТВ

04.50 Х/ф "Искры из глаз".
07.00 Сегодня.
07.20 Х/ф "Государственная граница". Фильм 6.
10.00 Квартирный вопрос.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 Военное дело.
11.50 Вкусные истории.
12.00 Х/ф "Командир счастливой "Щуки".
14.00 "Форсаж".
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Женский взгляд".
15.55 Т/с "Каменская: смерть и немного любви". 1 с.
17.05 Неизвестная война.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.35 Х/ф "Говорящие с ветром".
21.25 "Тоже война. Шпионы Сталина и Гитлера". Фильм А. Герасимова из цикла "Новейшая история".
22.20 Х/ф "Старухи".
00.40 Двое в городе.
01.05 "Ночные музы".

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 9 МАЯ

ОРТ

День Победы

08.00 Новости
08.10 Фильм "Пять дней, пять ночей"
09.50 "Невеста для адмирала".
10.20 "Песни Победы". Концерт.
13.40 "Живой Окуджава"
14.30 "Ребята нашего полка". Концерт группы "Люба"
16.00 "День Победы". Концерт.
18.00 Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный Дню Победы
19.05 "Его позывной – "Маэстро"
19.30 Фильм "В бой идут одни старики"
20.55 "Светлой памяти павших в борьбе против фашизма". Минута молчания
21.00 Информационная программа
21.20 Остросюжетный фильм "На безымянной высоте".
23.00 Время
23.20 Остросюжетный фильм
01.00 Праздничный концерт, посвященный Дню Победы
02.30 Вера Сотникова в фильме "Ту-га"
04.40 Прикл. фильм "Постарайся остаться живым". До 05.45

РТР

05.45 Фильм "Судьба человека".
07.20 "С Днем Победы!". Концерт
08.05 Фильм Григория Чухрая "Чистое небо". 1961 г.
09.50 "Военные песни". Концерт Дмитрия Хворостовского.
10.35 Фильм "Все будет хорошо".
12.55 Фильм "Они сражались за Родину". 1975 г.
14.00 ВЕСТИ.
14.15 Фильм "Они сражались за Родину". 1975 г.
15.55 МОСКВА. КРАСНАЯ ПЛОЩАДЬ. ВОЕННЫЙ ПАРАД, ПОСВЯЩЕННЫЙ 59-И ГОДОВЩИНЕ ПОБЕДЫ В ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ 1941 – 1945 гг.
16.55 "Русский концерт".
18.30 Фильм "Звезда". 2002 г.
18.55 "Светлой памяти павших в борьбе против фашизма". МИНУТА МОЛЧАНИЯ.
19.00 Фильм "Звезда".
20.15 Праздничный концерт
21.40 Михаил Евдокимов и его друзья в юбилейный концерт
23.00 ВЕСТИ.
23.10 Михаил Евдокимов и его друзья в юбилейный концерт
23.30 Детектив "В последнюю очередь". 1981 г.
00.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". До 03.05

НВК

День Победы советского народа в Великой Отечественной войне 1941 – 1945 годов.

16.00 Тунник.
16.25 Республиканская благотворительная денежно-вещевая лотерея "Один номер из шести".
16.40 Праздничный калейдоскоп республиканского телевизионного конкурса "Полярная звезда".
17.10 "Сергелях-экспресс": С Днем Победы.
17.35 Звезды Победы.
17.50 "Человек из легенды". Памяти И. Кульбергинова.
18.15 Республиканская благотворительная лотерея, посвященная 60-летию Великой Победы.
18.55 "Светлой памяти павших в борьбе против фашизма". МИНУТА МОЛЧАНИЯ. (Канал "Россия").
19.00 Программа корпункта НВК "Саха" в Москве.
19.30 Танцуют "Алмазы Якутии": фрагменты балета "Золушка".
20.35 Празднование 59-й годовщины Великой Победы. Спец. репортаж.
21.05 Фестиваль этнической и современной музыки "Табыс-2004". Часть 4-я – "Организаторы".
21.35 "Тереебут дойдум устун". Халыма бааттаах бутчуттара. До 22.00

НТВ

05.45 Х/ф "Два бойца".
07.00 Сегодня.
07.20 Фильм "Марш Победы".
07.50 "Шар удачи".
08.15 Х/ф "Государственная граница". Фильм 7.
11.00 "Сегодня" с О. Беловой.
11.20 "Апельсиновый сок".
11.50 "Внимание: розыск!"
12.25 Х/ф "Звезда".
14.20 "Последний парад союзников".
15.00 "Сегодня" с О. Беловой.
15.20 "Профессия – репортер".
15.45 Т/с "Каменская: смерть и немного любви". 2 с.
17.00 "Офицерский вальс".
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.00 "Сегодня" с М. Осокиным.
18.40 "Офицерский вальс".
19.15 Х/ф "Блокпост".
21.25 Фильм "Тоже война. Шпионы Сталина и Гитлера". "Новейшая история". 2 с.
22.15 Боевик "Переход".
00.15 Боевик "Демоны войны".

КОНВЕРТАЦИЯ ЬЬГОТ ВРЕДА НЕ ПРИНЕСЕТ

2 апреля сего года Председатель Правительства РФ М.Фрадков провел первый после вступления в должность брифинг для журналистов. Брифинг, т.е., в своем исходном значении краткое освещение одной-двух проблем с ответами на 3-4 вопроса, не получилось: вместо него был почти трехчасовой разговор премьера с прессой по всем самым актуальным и острым вопросам политики возглавляемого им Правительства.

Важное место заняли в этом разговоре и вопросы социальной политики, прежде всего планируемая Правительством конвертация льгот, которыми пользуются различные категории граждан, – перевод их из неденежной, бесплатной формы в форму денежных платежей, с тем, чтобы граждане сами оплачивали за счет получаемых средств бесплатные ныне льготируемые услуги.

Правительство ставит перед собой масштабную и ответственную задачу – в течение ближайших трех лет поднять реальные доходы населения (без учета роста цен) на 40%-тов. По мнению разработчиков данной программы, решение этой задачи позволит сократить число граждан, живущих за чертой бедности более чем в два раза – с нынешних 25 %-тов от численности населения до 10-12 %-тов. Достигнуть этого предполагается путем внесения изменений в налоговое законодательство, стимулирующих рост экономики и особенно доходов населения, и в пенсионное законодательство, обеспечивающих рост реальных доходов пенсионеров и возможность повышения уровня пенсионного обеспечения ныне работающих граждан.

В сфере налоговой политики важнейшим условием активизации экономической жизни страны является снижение налогового бремени на отечественного производителя. Эту задачу Правительство предполагает путем снижения ставки единого социального налога (ЕСН) с 36 до 26 %-тов. Благодаря этому экономика получит возможность использовать для повышения зарплат, инвестирования, реализации новых проектов около 260 млрд. рублей (или порядка 10 млрд. долларов) ежегодно.

Столь масштабных вливаний в экономику в постсоветские времена не происходило. Естественно, следует ожидать резкого подъема экономической активности и, как следствие его, увеличение доходов граждан. По расчетам Правительства уже к 2007 году увеличение доходов граждан и внутренних инвестиций позволят обеспечивать не менее 5 %-тов ежегодного прироста валового внутреннего продукта (ВВП).

Что касается подоходного налога, то ставка его останется неизменной 13 %- тов. Выдвигавшиеся финансово-экономическим блоком предложения повысить подоходный налог на 2-4 %-та для увеличения пенсионных отчислений работающих граждан Правительством были отклонены. У граждан появится право добровольно вносить дополнительные взносы для повышения своей будущей пенсии, но это будет только результатом их самостоятельного выбора. При этом тем, кто такой выбор сделает, государство будет доплачивать дополнительные средства для увеличения их пенсионного капитала – еще 2 %-тов от размера их заработной платы, но не менее 2 тыс. рублей в год.

Для нынешних пенсионеров кроме привычной уже индексации пенсий предполагается конвертировать льготы, ныне предоставляемые им на бесплатной основе. Речь идет на данном этапе о льготах по бесплатному проезду на транспорте, установке и оплате телефона, приобретению лекарств, протезированию и ортопедической помощи. В настоящее время такими льготами пользуется около 32 млн. пенсионеров. Эти льготы в натуральном, бесплатном виде предлагается изменить на адресные прибавки к пенсии, с тем, чтобы пенсионеры в дальнейшем за счет этих средств самостоятельно оплачивали данные услуги.

Сегодня стоимость объема используемых льгот из приведенного выше перечня составляет 40-45 млрд. рублей. При этом они практически недоступны значительной части потенциальных льготополучателей, прежде всего жителям сельской местности. Предлагая заменить данные льготы на прибавки к пенсии, Правительство предлагает фактически в четыре раза увеличить поступление пенсионерам средств по данным статьям их бюджетов – до 170 млрд. рублей ежегодно. Эти средства предлагается направить на адресную помощь наименее обеспеченным категориям пенсионеров.

Данные о размере ежемесячной прибавки, приводимые в последнее время, сильно различаются. И связано это с тем, что объем льгот у разных получателей различен. В частности, льготное лекарственное обеспечение при диабете, онкологических и других заболеваниях, требующих дорогостоящего лечения, потребует одних расходов, а более массовые и "дешевые" льготы – других. Но прибавки потому и будут адресными, что позволят учесть много больше личных обстоятельств будущего получателя, чем обезличенное предоставление бесплатных льгот. В общем, вопрос о размерах прибавок все еще обсуждается и мнения пенсионеров по этому поводу также будут учтены.

Конечно, по поводу планов Правительства есть не только надежды, но и опасения. Но все же нельзя не признать, что впервые за все постсоветские времена власть предложила обществу конкретную программу повышения доходов граждан. Причем программу очень легко проверяемую – уже 2005 год покажет результаты программы. И если она начнет приносить позитивные плоды, 2005 год может стать первым годом реального подъема России – подъема, о котором все мы столько мечтали.

Отдел СМИ ГУ Управления Пенсионного Фонда РФ в Чурапчинском улусе РС (Я).

Эҕэрдэлиибит!

Күнду баллыбытын, эдьиийбитин, Чурапчы сэлиэнньэтин олохтоохун, Российскай Федерация норуотун уерэҕирэйитин туйгунун КОРЯКИНА Любовь Николаевнаны үйэ ангардаах үбүлүйүгүнэн уерэн-хаган, истинник эҕэрдэлиибит!

Баар-суох күнү кө́лө́бө́тө́гө́н чэгиэн-чэбдик дорообуйаны, олохтох үгүс уерүүнү-хаптыны, дьолу-соргуну баҕарабыт. Халлааныг ыраах, күүгү чэмэлгэй буоллун. Биирдэ тэрээбуттэргэр, чугас аймахтаргар истин сыдьаныг, үтүө сүбэни, ахсаабат көмөни, ийэбулуну, уҥуохтаах гаптаныг ийин дьоро күннэр барҕа мастаабытын тиэрдэбит.

Баллыг Елизавета, быраатыг Николай, Ньукабайдарыг Петр, Ксенофонт, эдьиийдэриг Елизавета, Акулина, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

x x x

Күндүтүк сааныыр биирдэ уерэммит дьиэгэбитин Мария Павловна БАЛАҺАНТАЕВАНЫ олохтуг орто омуҥуанын бэлиэтиир кэрэ-бэлиэ тутэнгинэн ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Эн олохго актыыбынан позициягыт, биһиэхэ күүгүн кыпанна, сүүрэ-көтө, сүбэлэҥ-амаалыы сылдьарыттан уерэбит, астынабыт. Инникитин, саҕаны олохго дьулуурдуг үөстубатын, үтүө сүбэг үксэтин, уерүүг-хаптыг үрдэтин.

Баҕарабыт Эйиэхэ, дьиэ кэргэнэргэр саҥа алмаазыныы хытаныах дорообуйаны, саскылыы ымнаҕас салгыны, күлүмүрдэс чаҕыл күнү, өлбөөдүйбэт кө́х халлааны, толоору дьоллоох олохтоох. Саанырэ бардым диэн саная аҕаама – Эн эдэргин. Тэбэнэт характаргын кистэмэ, эдэрдии сайаҕас дуулаҕын кырдьарга уерэтэ сатаама.

Биирдэ уерэммит табаарыстарыг.

x x x

Мыннаҕаайы бөлүөлэгин олохтоохун, биирдэ уерэммит табаарыспытын, улахан дьиэ кэргэн аҕа баһылыгын ИЛЬИН Григорий Григорьевичы үйэ ангардаах үбүлүйүгүнэн иҥнитик-истинник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт ыстаал күүдүк дорообуйаны, үгүс уерүүнү-хаптыны, дьоллоох-соргулаах олохтоох.

Эҕэрдэни кытары оскуолаҕа биирдэ уерэммит табаарыстарыг.

x x x

Коллектив общества глухих сердечно поздравляет 80-летним юбилеем СИБИРЯКОВА Дмитрия Егоровича, Почетного члена общества ВОГ, народного мастера Чурапчинского улуса. Желаем крепкого здоровья, бодрости и долголетия.

Коллектив ВОГ.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Суоллык 2003 сыллаах УАЗ микроавтобуһу (кузова таарыйыллыбыт) саппаас часка атыылыыбын:

1. Мотуора сана, үчүгэй туруктаах – 30 тыс. солк.
2. Кэлин мост – 10 тыс. солк.
3. Илин мост – 12 тыс. солк.
4. Коробка, раздатка – 8 тыс. солк.
5. Үс комплект сиденье (барыта 8 уст.), 1 уст. – 1 тыс. солк.
6. Дисколаах сана көлөһэлэр (5 уст.) – 7 тыс. 500 солк.

Массыынаны барытын комплект атыылаачыта 60 тыс. солк. уонна күүгүн биэрэргэ 2 убаһа. Билсэр телефон: 42-060.

КЫАЙЫЫ 59 СЫЛЫН ҮОРСӨ БЫРААҺЫННЬЫКТААҺЫ ЭСТАФЕТА БАЛАҺЫАННЬАТА

Сыала-соруга:

1. Чел олоҕу пропагандалаһын.
2. Маассабай сүүрүүнү сайыннарыы.
3. Тэриллэр икки ардыларыгар сыныаны үөскэтии.

Буолар сирэ, биризмэтэ:

Ыам ыйын 9 күнэ, 2004 с., Чурапчы сэл., Карл Маркс уулуссата. Үөрүлэх (торжественнай) чаас кэнниттэн.

Балаһыанньата:

1. Жеребьевка ыытыллар.
2. Кыттаачылартан паспорт булгуччу ирдэнэр.
3. Кыайыылаах бириэмэнэн быһаарыллар.
4. Студеннэр кыттыбаттар.
5. Спортсменнартан форма ирдэнэр.

Эстафета этаптара:

1 этап 60 м – тэриллэ салайаачыта.
2 этап 100 м – 16 – 25 саастаах дьахтар.
3 этап 100 м – 16 – 25 саастаах эр киһи.
4 этап 100 м – 25 – 30 саастаах дьахтар.
5 этап 100 м – 25 – 30 саастаах эр киһи.
6 этап 100 м – 30 – 35 саастаах дьахтар.
7 этап 100 м – 30 – 35 саастаах эр киһи.
8 этап 100 м – 35 – 40 саастаах дьахтар.
9 этап 100 м – 35 – 40 саастаах эр киһи.
10 этап 60 м – 40 – 45 саастаах дьахтар.
11 этап 100 м – 40 – 45 саастаах эр киһи.
12 этап – 45-тан үөһэ саастаах эр киһи.

Тэрийэр комиссия.

БИЛЛЭРИИ

Чурапчытаабы ис дыыла отделынан Аввакумов Гаврил Николаевич аатыгар бэриллибит 14 АМ сериялаах, 980238 №-дээх водительскай дастабырыанньа уонна 14 КХ сериялаах, 292706 №-дээх регистрационнай сибидиэтэлистибэ суппуттэринэн дьиҥэ суохтарынан аҕыллаллар.

КӨННӨРҮҮ

"Санта олох" муус устар 24 күнүнээҕи нүөмэригэр 4-с балаһаҕа Васильев Василий Степановичка анаммыт кутурҕаҥнга иккиһигэр аҕатын ааты сыыһа суруллубутун көннөрөн аҕыллыахтаах. Редакция тустаахтартан бырастыы гыналларыгар көрдөһөр.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

1994 с. оҥоһуллубут ВАЗ-2105 "Жигули" массыынаны. Үчүгэй туруктаах. Сыаната 50 тыс. солк. Билсэр телефон: 42-308.

x x x

МТЗ тракторга хобонор 2 бурустаах КДП охсору. Сыаната кэпсэтиинэн. Билсэр телефон: 42-559 (үлэ чаһын кэнниттэн).

x x x

УАЗ "Охотник" массыынаны саппаас часка. Билсэр телефон: 27-364.

x x x

Суоллык 2000 с. оҥоһуллубут УАЗ-31514-люкс массыынаны. Сыаната кэпсэтиинэн. Чурапчы с. Ордоникидзе уулуссатын 15 №-рэ. 1990 с. оҥоһуллубут "Москвич" - 21412-01 массыынаны. Сыаната кэпсэтиинэн. Билсэр телефон: 26-274.

Аҕата, Хангалас улууһун Кытыл Дьуҥа коллективнай предприятиетын үлэһитэ

ЛАТЫШЕВ Сергей Семенович

олохтон туораабытынан бэйэбит үлэһиппитигэр преподаватель Латышева Сардана Сергеевнаҕа кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Одьуулуукнааҕы оскуола-лицей коллектива.

Ийэлэрэ, уго, тыыл ветерана, "Ийэ буолуу" II-с степеҥэ орден кавалера

ЗАХАРОВА Анастасия Даниловна

күн сириттан барбытынан бэйэбит үлэһиттэрбитигэр Ефремова Татьяна Ильиничнаҕа, Габышева Мотрена Ильиничнаҕа, Габышев Еремей Алексеевичка кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чурапчытаабы 5048 №-дээх сбербанк отделениетын коллектива.

Кутурҕаннарын тиэрдаллар:

– Күнду ийэтэ Анастасия Даниловна үйэ нараан ыарыыттан өлбүтүнэн кыыһыгар бэйэбит үлэһиппитигэр Говорова Любовь Ильиничнаҕа, кини дьиэ кэргэнигэр Чурапчытаабы почтамт коллектива, профкома.

– Оскуолабыт кылаабынай бухгалтерыгар Ефремов Афанасий Михайловичка кылына, кэргэнигэр Татьяна Ильиничнаҕа ийэтэ Анастасия Даниловна олохтон туораабытынан Чурапчы орто оскуолатын администрацията, профкома, коллектива.

– Күнду эдьиийбит Анастасия Даниловна күн сириттан барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр Чурапчыттан Никитиннэр, Нерюнгриттан Петровтар.

Бэйэбит үлэһиппитигэр Лыткина – Моттуева Марина Иннокентьевнаҕа таталлаах аҕата, Таатта улууһун олохтоохо

МОТТУЕВ Иннокентий Афанасьевич

соҕуордук өлбүтүнэн кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чурапчы орто оскуолатын администрацията, профкома, коллектива.

Уоастабыллаах убайбыт, быраапыт, Одьуулуктан төрүттэах Нам сэлиэнньэтигэр олорор милиция ветерана

ДЬЯЧКОВСКАЙ Аммос Дмитриевич

бу дыл муус устар 29 күнүгэр ыараханнык ыалдьан олохтон туораабытын дириҥник курутуйан туран билэр дьоннуур, аймахтарыгар иҥнитиннэробит.

Бары Сибиряковтар, Дьячковскайдар.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.
АДАРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРБЫТ:
редактор – 41-332, отделлар – 41-265.
E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Санта олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №19-0423.

"Санта олох" редакционнай-издательскай холбоһук ГУ. Офсетнай бэчээт. Сакаатын № 50. Тираж 2715. 30. 04. 2004 с. бэчээккэ бэриллиннэ. Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуорунньукка, чэлпиэргэ уонна субуотаҕа тахсар.

Автор сургуар этиллэр санаа редакция позициятыгар малдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чахчылар кырдьыктаахтарыгар эппиэтиһэн автор тус бэйэтэ сүгэр.